

Hilvarenbeek

Landgoed Gorp en Rovert: Fusilladeplaats

Kadastraal : Eigenaar : Huidige functie : Oorlogsmonument	Bouwjaar : 1950 Architect : Oorspr. functie : Oorlogsmonument
Verbouwingen : Archief :	

Beschrijving

In de bossen op het landgoed Gorp en Rovert bevindt zich het herdenkingsmonument voor vijf in 1942 door de Duitse bezetter neergeschoten gijzelaars. Deze gijzelaars (Robert Baelde, Christoffel Bennekers, Otto Graaf van Limburg Stirum, Willem Ruys en Alexander Baron Schimmelpenninck van der Oije) maakten deel uit van de meer dan 1000 gijzelaars die in 1942 op bevel van Rijkscommissaris Seys-Inquart door de Duitsers als gijzelaars werden gearresteerd. De gijzelaars moesten verzet-acties van de Nederlandse bevolking voorkomen. Ze werden opgesloten in de seminaries te St. Michielsgestel en Haaren. Toen in de zomer van 1942 in Rotterdam een aanslag werd gepleegd op een trein en de daders zich niet meldden, werden vijf gijzelaars apart genomen om in hun plaats te worden geëxecuteerd indien de daders het ultimatum niet haalden. In eerste instantie werden vijf Rotterdammers geselecteerd, maar twee van hen werden vervangen door belangrijke mannen wiens dood Koningin Wilhelmina ter harte zou gaan, Otto Graaf van Limburg Stirum en Alexander Baron Schimmelpenninck van der Oije. Op 15 augustus 1942 werden deze vijf gijzelaars in de bossen van de Rovert aan een paal gebonden en neergeschoten.

Drie jaar later, op 15 augustus 1945, werd in het bos, dichtbij of op de plek van deze executie een herdenkingsplechtigheid gehouden ter nagedachtenis aan de onschuldige burgers die er stierven. In 1950 werd op dezelfde plek een monument onthuld, waar elk jaar de slachtoffers worden herdacht.

De ingang: het monument bevindt zich op een met een hek omheinde plek in het bos. Bij de ingang bevindt zich een kleine gedenkplaat: "OP DEN DERDEN VERJAARDAG VAN DE MOORD OP VIJF GIJZELAARS HERDACHTEN DE BEVRIJDE KAMPGENOTEN HUN GEFUSILEERDE VRIENDEN VOOR HET EERST OP DE PLAATS VAN DE MISDAAD.

15 AUGUSTUS 1945 DE GIJZELAARS VAN GESTEL EN HAAREN."

Het monument: langs het hek loopt een pad, waarover bij herdenkingen het defilé zich langs het monument begeeft. In het midden van de open plek bevindt zich het monument: een grote granieten zwerfkei op een kleine verhoging. Aan de voorzijde van de kei is een bronzen plaat bevestigd met de woorden:

"OM DE FIERE GEEST VAN HET NEDERLANDSE VOLK TE BREKEN HEBBEN DE DUITSE IN DE ZOMER VAN HET JAAR 1942 VELE HONDERDEN BURGERS ALS GIJZELAAR GEVANGEN GEZET IN DE SEMINARIA TE ST. MICHELISGESTEL EN HAAREN. ACHT HUNNER ZIJN DOOR DE VIJAND DOODGESCHOTEN. OPDAT HET NAGESLACHT HUN KOSTBAAR OFFER GEBRACHT VOOR HET VADERLAND NIET VERGETE EN ER ZICH AAN STERKE, HEBBEN HUN MEDE-GIJZELAARS DEZE GEDENKSTEEN GEPLAATST."

Aan de achterzijde staat op een bronzen plaat te lezen:

WILLEM RUYS

ALEXANDER BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE

EN 16 OKTOBER 1942 IN EEN BOS NABIJ WOUDEBERG

JAN HAANTJES

KOOS VAN DEN KERKHOFF

HEIN VRIND”

Twee grafstenen: rechts achter op het terrein, onzichtbaar vanaf het pad, bevinden zich grafstenen ter nagedachtenis aan de twee adellijke slacht-

“ OP DEZE PLAATS ZIJN 15 AUGUSTUS 1942 GEVALLEN

ROBERT BAELENDE

CHRISTOFFEL BENNEKERS

OTTO GRAAF VAN LIMBURG STIRUM

offers, Otto Graaf van Limburg Stirum en Alexander Baron Schimmelpenninck van der Oije. Vóór de granieten zwerfkei zijn vijf palen in de grond gezet, die de vijf executiepalen voorstellen; de eigenlijke executiepalen, die met de vijf lichamen begraven waren, worden elders bewaard. Schuin achter het monument bevindt zich een vlaggenmast.

Redengevende omschrijving

Het monument ter nagedachtenis aan vijf gefusilleerde gijzelaars tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft een hoge cultuurhistorische waarde omdat het

de herinnering levend houdt aan een zwarte episode in de recente Nederlandse geschiedenis.

Aanzicht van het monument

Gedenkplaat op het monument

De grafstenen